

kysymykset laati Tero Kalliolevo

KYSYMYKSET

1. Selitä lyhyesti, mitä tarkoittaa vierasperäinen sana:
a) sabotaasi b) kabotaasi
2. Kun Kansan Kuvalehti järjesti lukijäänestyksen Suomen kansalliskukan löytämiseksi 1934, toiseksi tuli päivänkakkara. Mikä Viron nykyinen kansalliskukka, joka on myös Kansallisen Kokoomuksen tunnus, voitti äänestyksen? Palkintolautakunta pyysi unohtamaan kummankin kukan rikkaruuhona!
3. Mikä televisiokanava, joka on nimeltään erään numeron puhekielinen muoto, korvasi 1.9.2012 The Voice TV:n Suomessa?
4. Kenen suosittu ja kohutun ulkomaisen nykyislaulajan alter ego on fiktiivinen mieshahmo Jo Calderone?
5. Kuka 1738-1822 elänyt saksalaissyntyinen, suurimman osan elämästään Englannissa viettänyt mies tunnetaan parhaiten tieteellisistä saavutuksistaan kuten planeetta Uranuksen, useiden kuiden ja infrapunasäteilyn löytämisestä? Hän on säveltänyt myös 24 sinfoniaa?
6. Siemensin tehtaanjohtaja ja natsi John Rabe johti 1930-luvulla erään Kiinan kaupungin asukkaille perustettua turva-aluetta, joka suojasi arviolta noin 200000 henkilöä ulkovoimien toimeenpanemalta verilöylyltä. Florian Gallenberger ohjasi 2009 Rabesta kertovan elokuvan, jossa häntä esittää Ulrich Tukur. Minkä kaupungin ”hyvä ihminen” oli John Rabe?
7. a) Kuka tunnettu poliitikko ja tiedemies (1706-1790) on kuvassa?
b) Mitä keksimäänsä soitinta hän kuvassa soittaa?
8. Mikä on ominaista heterokromaattisille ihmisille, joita ovat mm. Michael Flatley, Dan Aykroyd, Simon Pegg, Christopher Walken, Kiefer Sutherland, Mila Kunis, Kate Bosworth, Saija Lentonen ja mahdollisesti David Bowie?
9. Minkä nykyään maailman suurimman yksityisessä omistuksessa olevan ja Suomessa 2007 ensimmäisen liikkeensä avanneen optisen alan yhtymän perustivat Doug ja Mary Perkins 1984?
10. Kuka englantilainen 40 maalia Englannin miesten maajoukkueessa vuoteen 2008 mennessä tehnyt jalkapalloilija aloitti uransa 1996 Liverpoolissa, siirtyi 2004 Real Madridiin, jatkoi yhden kauden jälkeen 2005 Newcastle Unitediin, sieltä peliura eteni 2009 Manchester Unitediin, ja pelaa 2012 alkaneella kaudella Stoke Cityn väreissä Valioliigassa?
11. YLE TV2 lähetti syksyllä 2012 yhdeksänosaisen tv-sarjan ’Borgiat, maan ja taivaan valtiaat’.
a) Kuka näyttelee tv-sarjassa Rodrigo Borgiaa, josta tulee paavi Aleksanteri VI?
b) Mistä isosta Espanjan kaupungista Borgian suku on lähtöisin?
12. Mitä Guineveren isä, kuningas Leondegrance, antoi häälahjaksi kuningas Arthurille ja Guineverelle?
13. Kuka Ruotsin kuningas kuoli 12.2.1771 syötyään ainakin hummeria, kaviaaria, hapankaalia, silakkaa, sampanjaa ja jälkiruoaksi 14 laskiaispullaa lämpimässä maidossa? Hänen pojastaan Kustaa III:sta tuli uusi kuningas.
14. a) Mille Suomen kaupungille on annettu lempinimi ”Suomen Chicago”?
b) Mikä ’A’-kirjaimella alkava yhtye esitti kappaleen ”Suomen Chicago” vuonna 1976?
15. Kuka vuonna 1965 syntynyt eurooppalainen urheilija on ainoa mieskorkeushyppääjä, joka on saanut mitalin kolmissa kesäolympialaisissa (kaksi olympiahopeaa ja yksi olympiaprossi)?
16. Mihin Euroopan maahan pudotettiin 4.7.2012 ruotsalaisesta pienkoneesta satoja laskuvarjolla varustettuja teddykarhuja sanan- ja ihmisvapauden nimissä?
17. a) Kenen suomalaisen naiskirjailijan teoksia ovat ’Nuoren opettajan varaventtiili’ (1926), ’Älä nuolaise ennen kuin tipahtaa!’ (1927), ’Vaimoke’ (1933), ’Kilroy sen teki’ (1947) ja ’Neekerityttö peilaa’ (1957)?
b) Mikä on varaventtiili ensimmäisenä mainitussa teoksessa?
18. Kuinka monta kokonaista vuotta viestintävirasto keräsi radiolupamaksuja ja myöhemmin tv-lupamaksuja Suomessa 31.12.2012 mennessä? Vuosien määrä on tasan viidellä jaollinen. Maksun

kysymykset laati Tero Kalliolevo

keräys aloitettiin, jotta hiljattain perustetun Suomen Yleisradion toiminta saataisiin taloudellisesti turvatuksi.

19. Markus Brummer-Korvenkontio ja Antti Vaheri erisivät ainoan Suomessa esiintyvän hantaviruksen 1980 metsämyyrän keuhkoista ja antoivat sille nimen löytöpaikan mukaan. Minkä eteläsavolaisen noin 2400 asukkaan kunnan mukaan kyseinen myyräkuumetta aiheuttava virus nimettiin?
20. [‘Somebody’s Watching Me’](#) on Kennedy William Gordyn debyyttisingle vuodelta 1984.
 - a) Mitä taitelijanimeä hän käytti laulajana?
 - b) Minkä tunnetun levy-yhtiön hänen isänsä Berry Gordy perusti 1960?
21. Mikä 1934 perustetun suomalaisen urheiluseura? Seura on voitannut lajissa, josta se yleensä parhaiten tunnetaan, Suomen mestaruuden 1960, 1965 ja 2010, kun taas hopeaan se on kyseisessä lajissa joutunut tyytymään viimeksi 2011 ja 2012.

22. Kuka perusti Oulun vuonna 1605?
23. Missä kahdessa afrikkalaisessa maansa pääkaupungissa on maanalainen eli metro? Näistä ensimmäinen aloitti toimintansa 1987 ja toinen 2011.
24. Camembert ja Roquefort ovat tunnettuja homejuustoja, mutta minkä suvun home niissä vaikuttaa, toisin sanoen mikä paremmin lääketieteellisestä yhteydestä tunnettu sana puuttuu homeiden tieteellisistä nimistä: _____ *camemberti* ja _____ *roqueforti*?
25. Kenen nyrkkeilyn raskaansarjan kaksinkertaisen entisen maailmanmestarin arvioidaan tienanneen yli 150 miljoonaa dollaria mainostamalla sähkökäyttöisiä sisägrillejä, joiden koko nimi koostuu englanniksi nyrkkeilijän etu- ja sukunimestä sekä sanoista ”Lean Mean Fat-Reducing Grilling Machine”?

26. Jalka (*foot*, mon. *feet*) on pituuden mittayksikkö, jonka pituus on 12 tuumaa eli 0,3048 metriä. Kuinka pitkä mittayksikkö on tuumissa yksi
 27. kämmenenleveys (*hand*) hevosten korkeuden mittaamisessa?
 27. Mihin maahan valmistumassa olleen Osirak-nimisen ydinreaktorin Israelin ilmavoimat tuhosivat Operaatio Operassa vuonna 1981?
 28. Mikä palkinto on kuvassa?

 29. Mikä 1991 valmistunut animaatioelokuva sai ensimmäisenä Oscar-ehdokkuuden parhaaksi elokuvaksi? Elokuva perustuu Jeanne-Marie Le Prince de Beaumontin 1757 julkaisemaan satuun. Jean Cocteau ohjasi 1946 samannimisen klassikkoelokuvan, jossa päärooleja näyttelivät Josette Day ja Jean Marais.
 30. Kenen nyt jo edesmenneen näyttelijän, mm. tikku-karamelleista pitäneen rikosetsivä Theo Kojakin roolia näytelleen Jennifer Anistonin kummisedän mukaan ’Suomen Marsalkka’ -elokuvan nimiosan näyttelijän äiti nimesi poikansa toivoen, että pojastakin tulisi näyttelijä?
 31. Minkä lentävän taruhahmon englanninkielisen nimen omaavasta SpaceX-yrityksen avaruuskapselista tuli 25.5.2012 ensimmäinen kaupallisessa tarkoituksessa Kansainväliseen avaruusasemaan onnistuneesti telakoitunut alus?
 32. Kuka Saksan Luftwaffen toisen maailmansodan lentäjä (1919-1942) sai lempinimen ”Afrikan tähti”? Hänet tunnettiin sotilaaksi varsin boheemista elämäntyylistä. Hänen sukunimensä on sama kuin eräs Etelä-Ranskan kaupunki ja hän sai tililleen enemmän länsiliittoutuneiden lentokoneiden pudotuksia kuin kukaan muu lentäjä.
 33. Missä joukkueurheilulajissa, joka ei kuulu olympialaisten ohjelmaan, on käytössä keltaisen ja punaisen kortin lisäksi valkoinen kortti, jota käytetään ilmaisemaan viiden minuutin jäähyä, ja sininen kortti, jota käytetään ilmaisemaan 10 minuutin jäähyä?
 34. Minkä 2011 perustetun suomalaisen startup-yrityksen nimi voi tulla mieleen purjehduksesta? Toimintajohtaja on Marc Dillon ja kaupparekisteriin merkitty kotipaikka on Pirkkala? Yritys kehittää matkapuhelimiin omaa Sailfish-käyttöjärjestelmäänsä, joka perustuu Nokian ja Intelin kehittämään MeeGo-nimiseen Linux-käyttöjärjestelmään.

kysymykset laati Tero Kalliolevo

35. Millä yleisellä ja elämälle tärkeällä alkuaineella on hyvä kyky sitoutua toiseen alkuaineeseen, ja sen on arvioitu olevan osana lähes 10 miljoonassa eri yhdisteessä?
36. Mikä suomalainen kahdesta neljään pelaajan lautapeli on yhdysvaltalaisen Trouble-lautapelin lisenssi-versio? Tavoitteena on noppaa heittämällä kuljettua omat pelinappulat kotipesästä pelilaudan kehää myöten maaliin ennen vastapelaajaa. Jos nappula osuu toisen pelaajan varaamaan ruutuun, hänen nappulansa palautuu kotipesään. Pelin suomalainen luoja on porilainen Aarne Heljakka, jonka perheeseen amerikansukulaiset antoivat Trouble-lautapelin 1960-luvun keskivaiheilla. Heljakka keksi hakea lisenssiä pelin suomalaiseen julkaisuun ja perusti peliä valmistamaan Nelostuote Oy:n, josta on sittemmin tullut yksi Suomen johtavista pelivalmistajista. Troublen suomalais-version nimeksi Heljakka valitsi tuolloin televisiossa pyörineen Takaa-ajettu-televisiosarjan päähenkilön sukunimen.
37. Missä Charles ”Pete” Conrad kävi kolmantena ihmisenä 19.11.1969?
38. Kenen ranskalaisen taidemaalarin Kortinpelaajamaalauksen eräs versio myytiin 2011 noin 250-300 miljoonan dollarin summalla, joka on korkein maalauksesta koskaan maksettu summa? Taiteilija on kuvannut monissa maalauksissaan vuotta nimeltä Sainte Victoire.
39. Minkä laivan kapteenina nousi 2012 lokakuussa yleiseen tietoisuuteen Mika Jämiä?
40. Mikä kolmikirjaiminen nimi yhdistää 1994 perustettua suomalaista buffet-tyyppistä ravintolaketjua ja 1954 Rovaniemellä syntynyttä suomalaista valokuvaajaa, elokuvaohjaajaa ja kirjailijaa, jonka sukunimi on Rinnekangas?
41. Millä lempinimellä on yleisesti tunnettu
a) Bror Wahlroos, mm. kauppa ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö 1969-1993?
b) Björn Wahlroos, mm. Sampo-konsernin konsernijohtaja 2001-2009?
42. Ketkä olivat vastakkain legendaarisessa shakin maailmanmestaruusottelusarjassa 1972 Reykjavikissa?
43. Kuka on autourheilun Formula 1 -sarjan kaikkien aikojen menestynein italialaisajaja mestaruuksien määrällä mitattuna?
44. Kenestä 7.3.1952 Ruotsin Edassa syntyneestä poliitikosta ja juristista tuli 2007 ensimmäinen Ahvenanmaan vaalipiirin naiskansanedustaja?
45. Mikä on maailman suurin lentoyhtiö matkustajaliikenteen ja laivaston määrän perusteella vuoden 2012 alun tilanteen mukaan? Nimi voi tulla mieleen eräästä kreikkalaisesta kirjaimesta.
46. Minkä Peyon (Pierre Culliford) piirtämän sarjakuvan päävihollishahmot ovat velho Gargamel ja tämän Rontti-kissa (Azrael)?
47. Millä vuosisadalla on tiettävästi julistettu ensimmäisen kerran joulurauha Turun Vanhalla Suurtorilla? Puoli pistettä saa oikeaa vastausta edeltävästä tai seuraavasta vuosisadasta.
48. Mitt Romneyn ensimmäinen etunimi ei ole Mitt, vaan mikä? Kyseinen nimi on Jess-etunimisen nyrkkeilyn raskaan sarjan maailmanmestarin 1915-1919 sukunimi.
49. Minkä kansan lippu on kuvassa? Suomessa heitä asuu noin 10000.
50. Minkä nimisen virusten ja haittaohjelmien torjuntaan keskittyneen yrityksen perustaja on ollut esillä julkisuudessa erityisesti vuoden 2012 loppupuoliskolla epäiltynä mm. laittomien huumeiden valmistuksesta ja murhasta Belizessä? Hän perusti sukunimeään kantavan yrityksensä 1987.
51. Minkä Keski-Amerikan tai Etelä-Amerikan maan presidenttinä toimi 2012
a) Ollanta Moisés Humala Tasso
b) Laura Chincilla Miranda
52. Mikä joki muodostuu Kaarasjoen ja Inarijoen yhtyessä?
53. Vuonna 2011 Suomen kansalaisista kuului noin 77,3 prosenttia evankelisluterilaiseen kirkkoon. Kuinka monta prosenttia suomalaisista kuului evankelisluterilaiseen kirkkoon vuonna 1950? Vastauksen toleranssi on +/- 1,5 prosenttia kokonaiseen pisteeseen ja +/- 3,0 prosenttia puoleen pisteeseen.
54. Eteläkorealaisen rap-laulaja PSY:n (oik. Park Jae-Sang) eräs kappale ohitti 24.11.2012 Justin Bieberin 'Baby'-kappaleen musiikkivideon Youtuben katsoimpana videona. Musiikkivideo ylitti edelleen 21.12.2012 yli miljardin katsojan rajan. Mihin Etelä-

kysymykset laati Tero Kalliolevo

- Korean pääkaupungin, Soulin, hallinnolliseen alueeseen, joka tunnetaan Soulin varakkaimman väestön asuinalueena, kappaleen nimessä '_____ Style' viitataan eli mikä sana tulee viivan kohdalle?
55. Kenen mm. Michael Jacksonin 'Thriller'-levyn tuottajana tunnetun henkilön sävellys on '[Soul Bossa Nova](#)', jossa moniinstrumentalisti Rahsaan Roland Kirk soittaa huilusoolon ja joka on mm. Austin Powers -elokuvien tunnusmusiikki?
56. Kun Mikkeli, Ristiina ja Suomenniemi yhdistyivät uudeksi Mikkelin kaupungiksi vuoden 2013 alussa, niin mistä Keski-Suomen maakunnan kunnasta, jossa oli 31.8.2012 vain 781 asukasta, tuli Suomenniemen sijaan manner-Suomen asukasluvultaan pienin kunta?
57. Kenen filosofin teos vuodelta 1843 on alkuperäiskielellä 'Begrebet Angest' (suomeksi 'Ahdistus')? Teoksen filosofian mukaan ihminen on olemassaolossaan "heitetty maailmaan" ja on täysin vapaa valitsemaan olemuksensa ja arvonsa sekä on tähän pakotettu. Tästä ristiriidasta seuraavaa elämän peruskokemusta kutsutaan ahdistukseksi.
58. Mikä maa ilmoitti 16.8.2012 myöntävänsä turvapaikan Wikileaksin tiedottajalle ja päätoimittajalle Julian Assangelle?
59. Minkä vanhan uskonnon symboli on kuvan faravahar, joka ilmentää ihmisen sielua? Uskontoon kuuluvat keskeisinä palvontapaikkoina ns. tulitemppelit (darb e-mehr), joista ehkä tunnetuin sijaitsee Iranin Yazdissa.
-
60. Mihin kasvisukuun (*Cucumis*) melonit kuuluvat? Kasvisuku on saanut nimensä lajista *Cucumis sativus*, joka lienee kyseisen kasvisuvun tunnetuin ja Suomessa eniten käytetyin laji.
61. Mikä maansa pääkaupunki saa järjestettäväkseen 2015 ensimmäiset 'European Games' -urheilukilpailut?
62. Mihin vuonna 1848 erään itävaltalaisen sotamarsalkan kunniaksi sävellettyyn teokseen Wienin filharmonikkojen uudenvuoden konsertti päätty perinteisesti?
63. Mikä sukulaisen nimitys erityisesti liitetään varsin-kin vuosina 2009 ja 2010 Suomessa julkisuudessa olleisiin Eveline Fadayeliin ja Irina Antonovaan?
64. Minkä Internet-sivuston maskotti on Larry Bird, joka on nimetty samannimisen entisen Boston Celticsin koripalloilijan mukaan?
-
65. Kuka suomalainen jääkiekkoilija on kuvattuna postimerkissä, jossa on myös Konstantin Barulinin kuva?
66. Kuka on ainoa suomalainen ralliajaja, joka on voittanut Korsikan rallin (1983 ja 1984)?
67. Mistä 1991-1994 Kolmoskanavalla ja MTV3:lla lähetetystä televisio-ohjelmasta muistetaan muun muassa kehonrakentajasäämies Toni, Kalevankadun laulava talonmies Sepi Kumpulainen sekä lentävät lauseet "Kosketelkaa toisianne!", "Armostonta menoa!" ja "Bailatkaa ankarasti!"?
68. Mikä neljäkirjaiminen vuoden 2012 elokuussa asukasluvultaan Suomen 18. suurin kaupunki (55134 asukasta) on samanniminen tarkemerkkiä lukuun ottamatta kuin Pier Paolo Pasolinin 1975 ohjaaman elokuvan Sodoman 120 päivää alkuperäinen nimi, joka on taasen sama kuin Italian Lombardiassa sijaitseva kaupunki, joka toimi 1943-1945 fasistien johtaman Italian sosiaalisen tasavallan pääkaupunkina?
69. Suomen verolainsäädännön mukaan pääomatuloista saadaan vähentää niiden hankkimisesta aiheutuneet menot. Jos verovelvollisella ei ole riittävästi tai ollenkaan pääomatuloja, voidaan vähennys tehdä osittain ansiotuloista menevästä verosta. Millä nimellä kutsutaan tätä ansiotuloista vähennettävää osuutta?
70. Suomukorppikotkalla (*Gyps rueppellii*) on lintumaailman korkeusennätys: 29.11.1973 Abidjanin yllä Norsunluurannikolla lentokoneeseen törmännyt lintu määriteltiin jäännösten perusteella suomukorppikotkaksi. Missä korkeudessa törmäys tapahtui sadan metrin tarkkuudella? Vastauksen toleranssi on +/- 500 metriä kokonaiseen pisteseen ja +/- yksi kilometri puoleen pisteeseen.
71. Finnairin kotimaan lento 405 matkalla Oulusta Helsinkiin kaapattiin 30.9.1978. Kuka a) kaappasi koneen? b) Suomea Eurovision laulukilpailussa 1977 kappaleella 'Lapponia' edustanut nainen oli mukana lennolla?

kysymykset laati Tero Kalliolevo

72. Mikä pokeripelin muoto on nimetty Yhdysvaltojen Nebraska-osavaltion suurimman kaupungin mukaan ja eroaa tunnetummasta pokeripelistä, Texas Hold 'em:sta, kahdessa asiassa? Texas Hold 'em:n kahden käsikortin sijasta kaikille pelaajille jaetaan neljä käsikorttia. Kun Texas Hold 'em:ssa pelaaja voi käyttää kädessään olevista korteista lopullisen pelinsä muodostamiseen nolla, yksi tai kaksi korttia, niin kysytyssä pelissä pelaajan pitää aina käyttää pelinsä muodostamiseen neljästä käsikortista kahta korttia ja pöydästä kolme korttia.
73. Minkä 24.3.1951 New Yorkin Elmirassa syntyneen muoti-suunnittelijan ja vaatehtailijan perustaman ja nimeä kantavan yrityksen logo on kuvassa?
74. Minkä yhtyeen samannimiseltä debyyttialbumilta vuodelta 1988 löytyy kappale 'Mother'? Yhtye on nimetty laulajan käyttämän sukunimen mukaan, joka on myös sama kuin erään Itämeren rannalla sijaitsevan historiallisen kaupungin saksankielinen nimi.
75. Mikä on nimeltään aineen olomuoto, jossa aineen atomit ovat menettäneet elektroneja eli ionisoituneet? Tällainen aine reagoi herkästi sähkö- ja magneettikenttiin.
76. Kuka tunnettu suomalainen taiteilija on suunnitellut 'Kantarelli'-maljakon (vasemmanpuoleisessa kuvassa) ja 'Ultima Thule'-sarjan astiat (sarjan astia oikeanpuoleisessa kuvassa)?
77. Työttömyysturvalain mukaan kuinka monen kuukauden aikana työttömäksi työnhakijaksi rekisteröitymisestä tai tätä myöhemmästä päätoimisten opintojen päättymisestä lukien on henkilöllä pätevä syy kieltäytyä työstä, joka ei vastaa hänen koulutukseensa ja työkokemuksensa perustuvaa ammattitaitoaan?
78. Mikä kuvan koirarotu oli 2012 tätä yleisesti tunnetumpien labradorinnoutajan, saksanpaimenkoiran, kultaisennoutajan ja suomenajokoiran jälkeen viidenneksi rekisteröidyin (1302) Suomessa? Rotu on saanut nimensä Ruotsin maakunnasta, jonka ainoa kaupunki on Östersund ja jossa hiihtokeskus Åre sijaitsee.
79. Euroopassa 2003 julkaistu 'Dead Letters' oli maailmanlaajuisesti myydyin suomalaisen yhtyeen albumi aina vuoteen 2009, jolloin 'Dark Passion Play' ohitti sen myyntimäärässä. Minkä yhtyeen levy on a) 'Dead Letters'? b) 'Dark Passion Play'?
80. Mikä elektronikan peruskomponentti on kuvassa?
81. Mistä viittä tyyppiä ('Mmbul', 'Gaw', 'Ray', 'Yar' ja 'Reng') olevista esineistä Yap-niminen Mikronesian saari on tunnettu? Esineissä on reikä keskellä ja niiden halkaisija vaihtelee noin 0,3 ja 4,0 metrin välillä.
82. Kuka 1946 Leningradissa syntynyt naisurheilija on ainoa mies tai nainen, jolla on ollut hallussaan yleisurheilun 100, 200 ja 400 metrin juoksun maailmanennätys?
83. Minkä vuonna 1995 perustetun, Eurajoella kotipaikkansa pitävän suomalaisen osakeyhtiön, tehtävänä on huolehtia Fortumin ja Teollisuuden Voiman ydinvoimalaitosten korkea-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituksesta?
84. Harri "Wallu" Vaalio on piirtänyt vuodesta 1985 ilmestynyttä sarjakuvaa Mikrokivikausi, joka kertoo Kivisten ja Sorasten tyyliin kivikauden ihmisistä. Sarja tapahtuu kuitenkin vuonna 3000 jaa., jolloin Yhdysvallat on pommittanut maailman kivikauden tasolle. Päähenkilöt ovat tulivuoreessa asuvat Guru ja tämän vaimo Helka. Missä lehdessä sarjakuva ilmestyy?
85. Helsingin Sanomien sivukoko muuttui 8.1.2013. Mikä on sivuformaatin nimi, joka a) oli käytössä ennen muutosta? b) on käytössä muutoksen jälkeen?
86. Kenen suomalaisen runoilijan (1901-1933), alkuperäiseltä nimeltään Frans Uuno Salonen, runosta 'Rajalla' on seuraava ote: *Raja railona aukeaa. Edessä Aasia, Itä. Takana Länttä ja Eurooppaa; varjelen, vartija, sitä?*
87. Mistä 1600-luvulla rakennetusta ja alun perin maanpuolustukselle tärkeästä kivilinnasta Ämmäkosken saarella on jäljellä vain katottomat linnanrauniot, joiden päällitse kulkee 1937 rakennettu Linnansilta?

kysymykset laati Tero Kalliolevo

Linnan ensimmäinen vaihe valmistui 1619. Kreivi Pietari Brahen määräyksestä aloitettiin linnan toinen rakennuskausi, joka päättyi 1666. Tällöin linnan puurakenteita korvattiin kivisillä. Linna oli aikoinaan Euroopan pohjoisin kivilinna. Se toimi hallinnollisena keskuksena, vankilana, sotilastukikohtana ja vainon aikoina asukkaiden pakopaikkana. Kuuluisin linnan vangeista oli historioitsija Johannes Messenius, joka joutui 1616-1635 virumaan linnassa kurjissa oloissa.

88. Mitkä kaksi Vanhan testamentin kirjaa on nimetty naisen mukaan?
89. Kuka suomalainen toimii Euroopan unionin talous- ja raha-asioista vastaavana komissaarina ja Euroopan komission varapuheenjohtajana toimi-kaudella 2010-14?
90. Minkä kahden Pohjoismaan korkeimmat kohdat ovat lähimpänä toisiaan tällä hetkellä? Kohtien välisen eron suuruus vaihtelee ajan myötä ja riippuu mm. huippujen jääpeitteen vaihteluista ja korkeuden määrittelykselle asetetuista yleisistä ehdoista.
91. Mikä ihmiselle tärkeä elin punnittiin muinaisen Egyptin mytologiassa kuoleman jälkeen oikeudenmukaisuuden jumalatar Maatin päässään kantamaa strutsin sulkaa vastaan? Jos vainaja oli elänyt jumalten tahdon mukaan, vaaka pysyi tasa-painossa, ja vainajalla oli oikeus astua autuaitten asuinpaikkaan.
92. Kenen suomalaisen poliitikon imitaatioista näyttelijä Ismo Kallio erityisesti muistetaan?
93. Jos automaattivaihteisossa autossa on valitsijassa merkinnät 'P', 'R', 'N' ja 'D', mikä näistä merkinnöistä tarkoittaa ajovaihdetta?
94. Kenen säveltäjän (1810-1849) yksi tunnetuimmista teoksista on Sonaatti pianolle no. 2 b-molli op. 35 '[Surumarssisonaatti](#)'? Säveltäjän hautajaisia varten tehtiin orkesterisovitus sen kolmannesta osasta.
95. Mitä kaupallista nimeä käytetään labradoriitti-nimisen plagioklaasi-maasälvän Suomessa esiintyvistä muodosta?
-
96. Mikä liputuspäivä on Suomen lipun päivä?
97. Minkä Etelä-Amerikan maan konservatiivi- ja liberaalipuolueen kannattajien välisessä verisessä sisällissodassa ('La Violencia', 1948-1957) tuli erityisen tunnetuksi surmaamistavaksi kyseisen maan mukaan nimetty "solmio", jossa kieli vedettiin ulos auki viilletystä kurkusta?
98. Minkä aurinkokuntamme planeetan päivä eli kierros oman akselinsa ympäri kestää kauemmin kuin planeetan vuosi eli kierros auringon ympäri?
99. Missä talviurheilulajissa lumilautailijat ja freestyle-hiihtäjät tekevät hyppyreissä ja ns. obstaakkeleissa eli kaiteissa (reilit), putkissa, liukumalaatikoissa (press box), laskuseinissä (wallride) ja joskus myös pienessä lumikourun kaaressa temppeja laskiessaan alas rinnettä? Laji tulee uutena olympialajina mukaan 2014 Sotšin talviolympialaisiin. Enni Rukajärvi on lajin naisten maailmanmestari tammikuulta 2011 ja Roope Tonteri lajin miesten maailmanmestari tammikuulta 2013.
100. Kenen kuvien veteraaninäyttelijän viimeiseksi elokuvaksi jäi vuoden 2012 'Lumikki ja metsästäjä' ('Snow White and the Huntsman'), koska tämä sairastui Parkinsonin tautiin? Näyttelijä muistetaan mm. elokuvista 'Kuka viritti ansan, Roger Rabbit?' ('Who Framed Roger Rabbit', 1988) ja 'Hook – Kapteeni Koukku' ('Hook', 1991).

Ratkokysymys tasatilannetta varten: Monesko vuosi juutalaisen ajanlaskun mukaan alkoi 16.9.2012?

Oulun avoimet tietomestaruuskilpailut 2013

2.3.2013

kysymykset laati Tero Kalliolevo

VASTAUKSET

1. a) Vahingonteko, tihutyö tms. (jolla pyritään esim. poliittiseen tai sotilaalliseen tavoitteeseen vaikeuttamalla vastustajan toimintaa)
b) Maan sisäinen kuljetus toiseen maahan rekisteröidyllä kulkuneuvolla.
2. Ruiskaunokki tai ruiskukka (*Centaurea cyanus*)
3. Kutonen
4. Lady Gaga (oik. Stefani Joanne Angelina Germanotta)
5. Sir Frederick William Herschel (Friedrich Wilhelm Herschel)
6. Nanjing (tapahtuma-hetken kirjoitusjärjestelmän mukaan Nanking)
7. a) Benjamin Franklin
b) lasiharmonikka
8. Silmien erivärisyys
9. Specsavers (Optical Group Ltd)
10. Michael Owen
11. a) Jeremy Irons b) Valencia
12. Pyöreä pöytä
13. Aadolf Fredrik (Adolf Fredrik, Ruotsin kuningas 1751-1771)
14. a) Lahti b) Amulet
15. Jan Niklas Patrik Sjöberg (hopeaa 1984 ja 1992, pronssia 1988)
16. Valko-Venäjä
17. a) Hilja Valtonen (o.s. Kurki)
b) Päiväkirja
18. 85
19. Puumala
20. a) Rockwell
b) Motown (Records, Inc.)
21. Vimpelin Veto, tunnettaneen parhaiten pesäpallosta
22. Kaarle IX (Karl IX, Ruotsin kuningas 1604-1611)
23. Kairo ja Alger
24. Penicillium
25. George Foreman
26. Neljä (4)
27. Irak
28. Grammy (alk. Gramophone Award)
29. Kaunotar ja hirviö (1946 'La belle et la bête', 1991 animaatioelokuva 'Beauty and the Beast')
30. Aristotelis "Telly" Savalas ('Suomen Marsalkka' -elokuvan pääosaa näyttelee Telley Savalas Otieno)
31. Dragon (eng. Lohikäärme)
32. Hans-Joachim Marseille
33. Jääpallo
34. Jolla Oy
35. Hiili
36. Kimble
37. Kuu
38. Paul Cezanne
39. purjelaiva Estelle
40. Rax, Reijo "Rax" Rinnekangas ja Rax Buffet (aiemmin Golden Rax)
41. a) Buntta b) Nalle
42. Robert "Bobby" Fischer ja Boris Spasski
43. Alberto Ascari (1952 ja 1953)
44. Elisabeth Naucélér
45. Delta Air Lines Inc.
46. Smurffit (Les Schtroumpfs)
47. 1300-luvulla (n. 1320)
48. Willard
49. Romanit
50. McAfee Inc. (perustaja John McAfee)
51. a) Peru b) Costa Rica
52. Teno (pohjoissaameksi Deatnu)
53. 95,0 %
54. Gangnam
55. Quincy Jones Jr.
56. Luhanka
57. Søren Kierkegaard
58. Ecuador
59. Zarathustralaisuus
60. Kurkut
61. Baku (Azerbaidžan)
62. Radetzky-marssi (Johann Joseph Wenzel Anton Franz Karl Graf Radetzky von Radetzin mukaan)
63. Isoäiti
64. Twitter
65. Mikael Granlund
66. Markku Alén
67. Frank Pappa Show
68. Salo (Italian kaupunki on Saló)
69. Alijäämähyvitys
70. 11 000 metriä
71. a) Aarno Lamminparras
b) Monica Aspelund
72. Omaha Hold'em
73. Tommy Hilfiger (Thomas Hilfiger, Tommy Hilfiger Corporation)
74. Danzig (laulaja Glenn Danzig, oik. Glenn Anzalone; Danzig on puolalaisen Gdańskin kaupungin saksalainen nimi)
75. Plasma
76. Tapio Wirkkala
77. Kolme (3)
78. Jämtlanninpystykorva
79. a) The Rasmus b)
80. NightwishKondensaattori
81. Kiviraha
82. Irena Szewińska (o.s. Kirszenstein)
83. Posiva Oy
84. MB (29.8.2012 asti MikroBitti)
85. a) Broadsheet b) Tabloidi
86. Uuno Kailas
87. Kajaanin linna
88. Ruutin kirja ja Esterin kirja
89. Olli Rehn
90. Ruotsi ja Islanti (Kebnekaise ja Hvannadalshnúkur, lähteestä ja ajan-kohdasta riippuen Kebnekaisen korkeus aivan viime vuosina n. 2110-2118 metriä, pitemmällä ajanjaksolla n. 2104 metriä (vuonna 2005)-2135 metriä (1920-luvun lopulla), Hvannadalshnúkur 2109,6 metriä (vuoden 2005 virallinen mittaus) - 2119 metriä (ennen vuoden 2005 mittausta)
91. Sydän
92. Mauno Koivisto
93. D (Drive)
94. Frédéric Chopin (puolaksi Fryderyk Chopin)
95. Spektroliitti
96. Juhannus
97. Kolumbia
98. Venus
99. Slopestyle
100. Bob Hoskins

Ratkokysymys: 5773 a.m. (anno mundi, maailman vuonna)